

ΜΕΡΕΣ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Μηνιαίο ενημερωτικό φυλλάδιο

Ιανουάριος 2006

Στης καρδιάς μου το χειμώνα
άνθισι μια αναμύα ...

Ο Ιανουάριος (Januarius) οφείλει την ονομασία του στον διπρόσωπο θεό των Ρωμαίων *Ιανό (Janus)*, επώνυμο θεό των πυλών της πόλης, «πρώτο» βασιλιά του Λατίου και «θεό των θεών». Ο Ιανός, που την λατρεία του καθιέρωσε ο Νουμάς, ήταν ο θεός της κάθε αρχής, της έναρξης των πολεμικών επιχειρήσεων και των μεγάλων έργων.

Επίσης, σύμφωνα με τον Ιωάννη Λυδό (6ος μ.Χ. αι.), ο Ιανός ήταν θεός δίμορφος, που παριστάνεται τότε με κλειδιά ή με τριακόσιες ψήφους στο δεξί του χέρι και εξήντα πέντε στο αριστερό, όσες και οι μέρες του ενιαυτού. Εκκαλείτο δε και *Αιωνάριος* αντί Ιανουάριος, επειδή τον θεωρούσαν του *αιώνος πατέρα*.

Ο Ιανουάριος μοιάζει να κοιτάζει με το ένα πρόσωπο στο παρελθόν και με το άλλο στο μέλλον, σαν τον διπρόσωπο Ιανό. Απόδειξη πως συνεχίζει τους εορτασμούς του Δεκεμβρίου: από τις γιορτές του Δωδεκαημέρου, που αρχίζει τα Χριστούγεννα, οι μισές πέφτουν στο Δεκέμβριο και οι άλλες μισές στον Ιανουάριο.

Ο λαός μας έχει διάφορες ονομασίες για τον Ιανουάριο. Ο Γενάρης είναι και *Γεννολαήτης*, παρετυμολογικά, γιατί τότε γεννοβολούν τα κοπάδια. Είναι και *Μεσοχειμῶνος*, γιατί είναι ο μεσαίος από βν το δηλώνει και η παλιά παροιμιακή φράση: «*Γς τ' Αι-Γιαννιού, τρυγόνια είναι η φούρια του χειμῶνα*». Ακόμα, λέγεται *Κρυαίτης* (στη Μάνη) για το τσουχτερό του κρύο, αλλά και *Γελαστός* για τις αλκυονίδες μέρες του *Κλαδευτής* και *Καλαντάρης ή Καλεντέρης* από τα Κάλαντα (Καλένδες) της αρχιχρονιάς. Τέλος, είναι *Τρανός, Πρωτάρης, Μεγάλος μήνας ή Μεγαλομηνάς*, γιατί είναι ο πρώτος μήνας, μα και μεγάλος, αφού έχει 31 μέρες, σ' αντίθεση με το Φλεβάρη που ακολουθεί.

Στη λαϊκή γλώσσα ο Ιανουάριος παρετυμολογήθηκε από το γ ε ν ν ῶ κι έγινε *Γενάρης*.

ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΟΥ ΜΗΝΑ

Επιστροφή στα θρανία τη **Δευτέρα 9 Ιανουαρίου**, μετά τις χριστουγεννιάτικες διακοπές.

Τη **Δευτέρα 16 Ιανουαρίου**, πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα πολλαπλών **Αγιασμός για το νέο έτος** χρήσεων του σχολείου Αγιασμός εν όψει του νέου έτους και της γιορτής των Θεοφανίων. Η ακολουθία τελέστηκε από το θεολόγο-καθηγητή του Λυκείου π. Εμμ. Αντωνακάκη. Στην τελετή παραβρέθηκαν οι καθηγητές, οι δάσκαλοι, καθώς και οι μαθητές του Γυμνασίου και του Δημοτικού.

Ο Αγιασμός είναι η τελετή που ευλογεί το νέο ξεκίνημα στη ζωή του ορθόδοξου χριστιανού. Σκοπός της ακολουθίας αυτής, και ιδιαίτερα αυτής των Θεοφανίων, είναι ο εξαγνισμός του νερού, αυτού του τόσο πολύτιμου στοιχείου της φύσης. Το νερό καθαγιάζεται και γίνεται φορέας της Χάρης του Θεού, φορέας της ζωής.

Τα παιδιά παρακολούθησαν με ιδιαίτερο ενδιαφέρον την ακολουθία και πήραν την ευλογία του Σταυρού και τις ευχές του πατρός Εμμανουήλ για μια καλή χρονιά, γεμάτη υγεία και προκοπή.

Επίσκεψη της γ' γυμνασίου στο ίδρυμα της Ζωοδόχου Πηγής

Τη **Δευτέρα 17 Ιανουαρίου**, η γ' τάξη γυμνασίου επισκέφθηκε το ίδρυμα της Ζωοδόχου Πηγής και, εκτός των άλλων, παρέδωσε το ποσό που είχε μαζευτεί από το παζάρι που διοργανώθηκε πριν τα Χριστούγεννα από το 15/μελές, και είχε μεγάλη επιτυχία.

Όταν φτάσαμε, οι υπεύθυνοι του ιδρύματος μας υποδέχθηκαν με μεγάλη χαρά, και αμέσως μετά κατευθυνθήκαμε προς την αίθουσα πολλαπλών χρήσεων του κτιρίου. Μας μίλησαν για τα παιδιά και τις δραστηριότητες στις οποίες μπορούν να πάρουν μέρος, μία κοινωνική λειτουργός, ο πρόεδρος του Ιδρύματος και κάποια άλλα πρόσωπα.

συνέχεια υποβάλλαμε κάποια ερωτήματα. Ύστερα από τη συζήτηση που πραγματοποιήθηκε, μας κέρασαν σοκολατάκια φτιαγμένα από τα παιδιά, και η Αναστασία Σταμαθιουδάκη παρέδωσε το χρηματικό ποσό που είχαμε συγκεντρώσει στον πρόεδρο του Ιδρύματος, ο οποίος μας ομολόγησε ότι είναι πολύ συγκινημένος και ότι αυτή η πράξη τού δίνει το κουράγιο για να συνεχίσει τον αγώνα που κάνει. Στη συνέχεια, χωριστήκαμε σε δύο ομάδες, οι οποίες επισκέφθηκαν τις αίθουσες στις οποίες λάμβαναν χώρα διάφορες δραστηριότητες, όπως η ζαχαροπλαστική, ο αργαλειός, η κηπουρική και η δημιουργία κάρτας και διαφόρων άλλων στολιδιών.

Είδαμε τα παιδιά πώς δούλευαν και αυτό μας εντυπωσίασε. Τέλος, επισκεφθήκαμε την αίθουσα των παιδιών με αυτισμό. Τα παιδιά αυτά έλειπαν, αλλά ο υπεύθυνος μας ενημέρωσε για τη θεατρική παράσταση.

που θα παρουσιαστεί στο θεατρικό σταθμό και μας έδωσε δύο αναμνηστικά ημερολόγια με εικονογράφηση από τα παιδιά με αυτισμό. Τα συναισθήματα που μου προκάλεσαν τα παιδιά ήταν πολύ έντονα, αλλά δεν μπόρεσα να τα εκφράσω μπροστά τους. Ήταν λύπη και συμπόνια, διότι δεν είναι υπεύθυνα για την κατάσταση στην οποία βρίσκονται. Με συγκίνησαν ιδιαίτερα με το σύνθημά τους που είναι ότι «ποτέ δεν το βάζουν κάτω».

Δωροθέα Κουμαντζιά

Σήμερα πραγματοποιήσαμε την επίσκεψή μας στο ίδρυμα της Ζωοδόχου Πηγής. Αυτό που ένιωσα βλέποντας αυτά τα παιδιά δεν μπορώ να το περιγράψω με λόγια. Είναι από τα συναισθήματα που νιώθουμε λίγες φορές στη ζωή μας. Είδαμε και γνωρίσαμε έναν καινούργιο κόσμο, μια άλλη πτυχή της ζωής που ούτε τη φανταζόμαστε. Καταλάβαμε ότι στενοχωριόμαστε για ανούσια πράγματα καθημερινά, ενώ εκεί έξω, στον υπόλοιπο κόσμο, υπάρχουν τόσο σοβαρότερα προβλήματα και τόσες δυσκολίες.

Στις μέρες μας αυτά τα παιδιά, δυστυχώς, είναι τόσο παρεξηγημένα ... ενώ στην πραγματικότητα είναι σαν και μας και πολλές φορές καλύτερα. Και το μόνο που χρειάζονται είναι αγάπη και στοργή, για να ζεστάνουν την αθώα ψυχούλα τους.

Αξίζουν πολλά συγχαρητήρια στους ανθρώπους που στηρίζουν αυτό το ίδρυμα και σ' εκείνους που βοηθούν τα παιδιά αυτά. Και λυπάμαι που το λέω, αλλά το μόνο που αξίζει στο κράτος είναι ένα μεγάλο «κρίμα» που στηρίζει ελάχιστα αυτό το τόσο σπουδαίο και χρήσιμο ίδρυμα.

Αναστασία Σταμαθίουδάκη

Το περιβάλλον του ιδρύματος που επισκεφθήκαμε ήταν πολύ φιλικό, καθώς αυτή η επίσκεψη ήταν τελείως διαφορετική απ' αυτές που έχουμε κάνει μέχρι τώρα. Εκεί, δώσαμε κάποια χρήματα για τα παιδιά στους υπεύθυνους του ιδρύματος.

Αυτό που με εντυπωσίασε είναι ότι αυτοί οι άνθρωποι συγκινήθηκαν και φάνηκε ότι ένιωσαν πραγματική ευγνωμοσύνη.

Είχαμε την ευκαιρία να συναντήσουμε κάποια από τα παιδιά, και αυτό πιστεύω ότι ήταν μια πολύ καλή εμπειρία. Ενώ αρχικά νόμιζα ότι θα ένιωθα λύπη, δεν συνέβη κάτι τέτοιο. Αυτά τα παιδιά μου φάνηκαν ευτυχημένα και γεμάτα όρεξη για ζωή. Ίσως αυτό να οφείλεται στο ότι δεν γνωρίζουν ή δεν μπορούν να καταλάβουν κάποια προβλήματα. Όμως, πιστεύω ότι είναι εύκολο να τα πλησιάσει κάποιος. Βέβαια, υπάρχουν και άνθρωποι που πάσχουν από αυτισμό και κλείνονται στον εαυτό τους, όμως, δεν συναντήσαμε κάποιον απ' αυτούς. Ακόμα, υπάρχουν κάποιοι που ο δείκτης νοημοσύνης τους βρίσκεται σε οριακό σημείο και ίσως καταλαβαίνουν ότι είναι διαφορετικοί. Θαυμάζω αυτά τα παιδιά, γιατί βρίσκουν το θάρρος να το ξεπεράσουν και να προσπαθήσουν να γίνουν καλύτεροι. Για να το καταφέρουν αυτό, χρειάζονται σίγουρα βοήθεια την οποία τους προσφέρει το Ίδρυμα. Υπάρχουν αρκετές δραστηριότητες με τις οποίες μπορούν να ασχοληθούν, όπως η κατασκευή χειροτεχνιών, η κηπουρική, η ζαχαροπλαστική. Έτσι, αισθάνονται χρήσιμοι, αποκτούν αυτοπεποίθηση και παίρνουν δύναμη, για να συνεχίσουν τη ζωή τους. Κατά τη γνώμη μου, είναι αξιοθαύμαστοι και όσοι ασχολούνται με αυτά τα παιδιά, αφού αφιερώνουν τη ζωή τους στους άλλους.

Μαριάννα Βιπύρου

... Ήταν καταπληκτική η επίσκεψή μας στο ίδρυμα. Είδαμε παιδιά με κάποια προβλήματα. Μας κέρασαν γλυκά που κάνανε αυτά τα ίδια εκεί και μας ξενάγησαν στα εργαστήρια που έχουν. Ένωσα πολύ συγκινημένος, γιατί αυτά έχουνε προβλήματα και εμείς δεν έχουμε.

Γιάννης

Ρομειλιωτάκης

Από τη στιγμή που πάτησα τα πόδια μου μέσα στο ίδρυμα, ένιωσα την καλοσύνη που μας πέρασαν και την αγάπη. Μπορεί τα παιδιά να ήταν κατά κάποιο τρόπο διαφορετικά από μας, αλλά ένιωσα σαν να μην υπήρχαν διαφορές μεταξύ μας, σαν να ήμασταν ίδιοι. Αυτό που μου άρεσε περισσότερο ήταν το σύνθημά τους. Έδειχνε πόσο «δυνατός» μπορεί να είναι ένας άνθρωπος. Ποιο ήταν αυτό το σύνθημα; «Δεν το βάζουμε ποτέ κάτω». Είναι ώρες που σκέφτομαι ότι τέτοιοι άνθρωποι είναι πολύ πιο δυνατοί από μας. Μπορείς να το δεις στα γεμάτα ελπίδα για μια καλύτερη ζωή μάτια τους, στην ανθρωπιά τους, την αγάπη τους ... Τέλος, παρατήρησα ότι παρ' όλες τις στερήσεις που αντιμετωπίζουν, δεν ζητούν τίποτα παραπάνω από μια ζεστή αγκαλιά και αγάπη ...

Λήδα Αλ-Αμπούντ

Πρώτα απ' όλα θα ήθελα να πω ένα μεγάλο μ π ρ ά β ο στα άτομα τα οποία ασχολούνται με τα παιδιά που έχουν ειδικές ανάγκες. Έχουν τόση υπομονή και αγάπη να τους διδάξουν το νόημα της ζωής.

... Η ψυχή αυτών των παιδιών είναι τόσο αγνή και καθαρή, όσο κανενός άλλου πλάσματος στον κόσμο αυτό. Δεν τα έχουν άπραγα τα παιδιά αυτά. Αντιθέτως, έχουν πολλές απασχολήσεις για να γεμίζουν το χρόνο τους. Για παράδειγμα, κηπουρική, μαγειρική, υφαντική, γλυπτική, ζωγραφική. Και είναι όλα τους τόσο δημιουργικά και ταλαντούχα παιδιά. Και οι ηλικίες τους είναι από 10 έως 37 χρονών. Όπως και να έχει, θα ήθελα με όλη μου την καρδιά να το επισκεφθούμε ξανά!

Μαρία Γαλιάνη

... Πιστεύω πως τα παιδιά χάρηκαν με την επίσκεψή μας, γιατί είχαμε τη δυνατότητα να μιλήσουμε μαζί τους και να δούμε τις εργασίες με τις οποίες ασχολούνται. Τα συναισθήματα που μου δημιουργήθηκαν ήταν πολλά. Στενοχωρήθηκα, γιατί είναι σκληρό να βλέπεις παιδιά που δεν μπορούν να γευτούν κάθε χαρά της ζωής και νομίζω ότι λυπηθήκαμε όλοι. Τα παιδιά αυτά χρειάζονται βοήθεια και πρέπει όλοι εμείς να βοηθήσουμε.

Μαριάννα Ασκιανάκη

... Με την πρώτη ματιά δεν μπορείς να καταλάβεις τη σοβαρότητα των προβλημάτων αυτών των παιδιών, αλλά κοιτάζοντάς τα καλύτερα, νιώσαμε πως αυτά τα παιδιά θα έχουν πρόβλημα να βρουν δουλειά ή να μείνουν μόνα τους, ότι δεν θα έχουν το πλεονέκτημα της ζωής όπως το έχουμε εμείς. Ευτυχώς που υπάρχουν άνθρωποι που βοηθάνε αυτά τα άτομα και τους συμπαραστέκονται στο πρόβλημά τους με όποιο δυνατό τρόπο, μια και το κράτος δεν δείχνει το ενδιαφέρον που θα έπρεπε.

Μαρία Παπαδάκη

Γνωρίσαμε πως τα παιδιά διαφόρων ηλικιών αξιοποιούν τα ξεχωριστά τους ταλέντα, ζωγραφίζοντας, κατασκευάζοντας χειροτεχνίες και καλλιτεχνήματα. Μάθαμε οποιαδήποτε λεπτομέρεια για το ίδρυμα και μου άρεσαν πάρα πολύ οι τρόποι με τους οποίους τα παιδιά αυτά κοινωνικοποιούνται. Επίσης, οι εγκαταστάσεις του κτιρίου ήταν πολύ καλές σε σχέση με τα έσοδά τους και το χαμηλό εισόδημα που έχουν από το κράτος. Ακόμη, μου άρεσε η ζεστή «αγκαλιά» που μας πρόσφεραν μόλις φτάσαμε. Ένα μεγάλο ΜΠΡΑΒΟ σ' αυτούς που στηρίζουν το ίδρυμα αυτό, διότι το έργο που επιτελούν είναι σπάνιο.

Ελένη Βασιλάκη

... Μάθαμε για το πώς απασχολούνται τα παιδιά με ειδικά προβλήματα και για το πώς περνούν το χρόνο τους.

Επίσης, μας μίλησαν για την ιστορία του κέντρου και μας δήλωσαν ότι δυστυχώς ο οικονομικός δεν έχουν σοβαρή υποστήριξη από το κράτος. Η φιλοξενία τους ήταν καταπληκτική και υποσχθήκαμε να τους ξαναεπισκεφθούμε με το σχολείο μας.

Κων/νος Ασπετάκης

Ήταν η πρώτη φορά που πήγαινα σ' ένα μέρος όπου οι άνθρωποι βοηθάνε τα παιδιά που έχουν σύνδρομο ντάουν με εύκολους και απλούς τρόπους διδασκαλίας. Τα παιδιά αυτά τα βλέπω σαν συνηθισμένους κανονικούς ανθρώπους που έχουν έναν δικό τους τρόπο ζωής.

Νικόλαος Βαρδαβής

Σ' αυτό το καταπληκτικό μέρος που επισκεφθήκαμε καταλάβαμε όλοι τη σημασία της ζωής και πως πρέπει να προσπαθούμε πάντα και ποτέ να μην το βάζουμε κάτω, γιατί αυτά τα παιδιά έχουν θέληση και κουράγιο να συνεχίσουν τη ζωή, παρά τα προβλήματά τους.

Αλέξανδρος Μαυραουδής

... Μπορεί τα παιδιά που είδαμε να έχουν ορισμένα νοητικά προβλήματα, αλλά πιστεύω ότι ήταν ίδια με μας. Και ότι ήταν πολύ συμπαθή. Μας υποδέχθηκαν με χαμόγελο και μας έδειξαν τα εργαστήρια όπου δουλεύουν και πώς προσπαθούν να ενταχθούν στην κοινωνία. Για να τελειώσω, επαναλαμβάνω το σύνθημα που έχουν: «Ποτέ μην πάψετε να ελπίζετε σ' όλες τις δυσκολίες».

Δημήτρης Λαμπράκης

Το ίδρυμα που επισκεφθήκαμε λειτουργεί εδώ και δεκαπέντε χρόνια και τα παιδιά που είναι σ' αυτό έχουν αυτισμό ή πάσχουν από το σύνδρομο DOWN. Αυτά τα παιδιά προσπαθούν να ξεπεράσουν το πρόβλημά τους ή τουλάχιστον να το μειώσουν. Κάνουν θαυμάσια δουλειά μαζί με τους εκπαιδευτές τους, αφού, όπως και όλοι εσείς το ξέρετε, κάθε Χριστούγεννα και Πάσχα αγοράζουμε από τη Ζωοδόχο Πηγή κάρτες και λαμπάδες. Όταν είδα αυτά τα παιδιά, λυπήθηκα και δεν ένιωσα «ανώτερος». Αντίθετα, ένιωσα ντροπισμαμένος που αυτά τα παιδιά που έχουν λιγότερες ικανότητες από μας κάνουν πάρα πολύ καλή δουλειά. Όλα τα παιδιά αγαπάνε το διευθυντή του ιδρύματος σαν πατέρα, που τους έμαθε να μη το βάζουν ποτέ κάτω, ακόμη και στην πιο δύσκολη στιγμή. Αυτό βοήθησε πολύ τα παιδιά να κάνουν πράγματα που εμάς μας φαίνονται αδιανόητα.

Μανόλης Καρακώστας

... Τα παιδιά που είδαμε ήταν πάρα πολύ γλυκά, παρά τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν. Ήταν σ' ένα μεγάλο κτίριο, ενώ στο διπλανό ήταν τα παιδιά με αυτισμό. Είναι χωρισμένα σε ομάδες, όπως υφαντικής κ.ά. Ήταν μια

Άσκηση σεισμού

Την Τετάρτη 18 Ιανουαρίου, πραγματοποιήθηκε η 2η άσκηση σεισμού για το τρέχον διδακτικό έτος.

Ομιλία κ. Κ. Μπαγκέρη

Επίσης, την ίδια μέρα (18/1) η κ. Κ. Μπαγκέρη, οδοντίατρος, στα πλαίσια της συνεργασίας γονέων-σχολείου, μίλησε στα παιδιά της β' γυμνασίου για το επάγγελμά της.

Ομιλία κ. Ελένης Χρονιάρη

Τη Δευτέρα 23 Ιανουαρίου, το απόγευμα, στο χώρο του σχολείου,

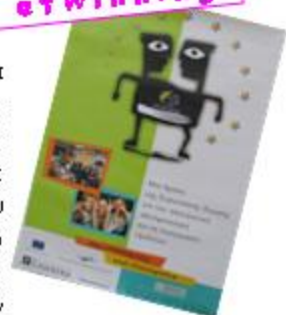
πραγματοποιήθηκε η δεύτερη συνάντηση της κ. Ελένης Χρονιάρη, ψυχολόγου, με τους γονείς της α' γυμνασίου. Η εισήγηση της κ. Χρονιάρη, ενταγμένη στο ευρύτερο θεματικό πλαίσιο των συζητήσεων με τους γονείς για την εφηβεία, είχε ως θέμα αυτή τη φορά: «Εφηβεία και οικογένεια». Μεταξύ των άλλων, η ομιλήτρια τόνισε την ανάγκη των εφήβων να γινούν ασφαλεία στο οικογενειακό περιβάλλον, να εμπιστεύονται τους γονείς τους, να συζητούν μαζί τους, να έχουν τη συμπαράσταση και την κατανόησή τους στην έντονα μεταβατική αυτή περίοδο της ηλικίας τους.

Κοντά σ' αυτά, επεσήμανε τον κίνδυνο της υπερπροστατευτικής διάθεσης πολλών γονιών προς τα παιδιά τους, την ιδιαίτερη αξία των ορίων που επιβάλλει η σωστή αγωγή, την αφετή της υπευθυνότητας που πρέπει να καλλιεργούμε και τη χαρά της ζωής που οφείλουμε να δείχνουμε βιωματικά στους εφήβους εμείς οι μεγαλύτεροι. Ακολούθησε ενδιαφέρουσα συζήτηση, και οι γονείς που ήταν παρόντες

ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ - etwinning

Το etwinning είναι ένα πρόγραμμα ηλεκτρονικής συνεργασίας μεταξύ σχολείων που ανήκουν στις χώρες-μέλη της Ε.Ε. Το πρόγραμμα λειτουργεί με την υποστήριξη του Υπουργείου Παιδείας και έχει ως στόχο να φέρει σε επαφή μαθητές από διάφορες χώρες μέσω του Διαδικτύου. Με τον τρόπο αυτό καθίσταται δυνατή η ανταλλαγή εμπειριών και γνώσεων γύρω από ποικίλα θέματα σχετιζόμενα με τη μαθητική ζωή και όχι μόνο. Επιπλέον, οι μαθητές που συμμετέχουν έχουν μια πολύ καλή ευκαιρία να ασχοληθούν σοβαρά με το Διαδίκτυο (μιας και μέσω αυτού υλοποιείται η συνεργασία των σχολείων) και να το χρησιμοποιήσουν ως μέσο επικοινωνίας και ως πηγή πληροφόρησης για την εργασία που αναλαμβάνουν. Στο etwinning μπορούν να συμμετάσχουν καθηγητές όλων των ειδικοτήτων και βαθμίδων. Περισσότερες πληροφορίες μπορούν να βρουν οι ενδιαφερόμενοι στη διεύθυνση www.etwinning.net ή www.etwinning.gr.

Από το σχολείο μας στο πρόγραμμα αυτό συμμετέχει το γ2 με την καθοδήγηση του καθηγητή των αγγλικών κ. Μιχ. Κυπριωτάκη και θα συνεργαστεί με ένα σχολείο από την Ολλανδία.

Επίσκεψη α' γυμνασίου στο Ιστορικό Μουσείο

Την

Τρίτη 24

Ιανουαρίου, η α' γυμνασίου

επισκέφθηκε το Ιστορικό Μουσείο σε δύο ομάδες και παρακολούθησε τα προγράμματα «**Στου κύκλου τα γυρίσματα. Τα νομίσματα καθρέφτης της κρητικής ιστορίας**».

Η επίσκεψή μας στο Ιστορικό Μουσείο δεν ήταν καθόλου βαρετή, όπως την περιμέναμε, αλλά πολύ ενδιαφέρουσα. Είδαμε νομίσματα που χρησιμοποιούσαν οι άνθρωποι στην Κρήτη από το 510 π.Χ. μέχρι και το ευρώ. Κάναμε τρία παιχνίδια, τα οποία είχαν βάση τα νομίσματα. Στο πρώτο έπρεπε να κάνουμε μια έρευνα και να δούμε μέσα από έναν πίνακα, που έλεγε τις χρονολογίες των νομισμάτων, τα νομίσματα που απεικόνιζε και στη συνέχεια με τη βοήθεια του πίνακα να τα τοποθετήσουμε με τη σειρά, ανάλογα με τη χρονολογία που φτιάχτηκαν και χρησιμοποιήθηκαν. Στο δεύτερο παιχνίδι, έπρεπε, αφού επισκεφθήκαμε μια άλλη αίθουσα του Μουσείου με όλα τα νομίσματα και κρατήσαμε σημειώσεις, να πιάσουμε στα χέρια μας τα νομίσματα αυτά και να τα τοποθετήσουμε στον πίνακα με τη σειρά, ανάλογα με τη χρονολογία τους. Στο τρίτο παιχνίδι, έπρεπε να φτιάξουμε νομίσματα. Βέβαια όχι από χρυσό ή άλλα μέταλλα, αλλά από σιλικόνη. Σ' αυτή τη δραστηριότητα δεν συμμετείχαν όλα τα παιδιά λόγω του χρόνου που ήταν περιορισμένος. Εκτός απ' αυτά είδαμε και δύο έργα ζωγραφικής του Θεοτοκόπουλου. Πέρασα πολύ ωραία και θα ξαναεπισκεφθώ το Μουσείο, για να δω και τα υπόλοιπα νομίσματα.

Αλέξανδρος Βενέρης

Η επίσκεψη μου άρεσε πολύ και το θέμα μου έκανε μεγάλη εντύπωση. Μου άρεσει να επισκέπτομαι με το σχολείο μουσεία και, ιδιαίτερα, όταν υπάρχει ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα με δραστηριότητες, όπως το σημερινό...

Ανδριάννα Αρμάου

Παρά το ότι η ξεναγός μας φερόταν σαν να πηγαίναμε στην 3η δημοτικού, όμως έμαθα πολλά πράγματα για το τι είναι σημαντικό σε ένα νόμισμα, και είδα και ακούμπησα πολλά παλιά νομίσματα.

Μάνος Ταβλαδωράκης

Στην αρχή εντύπωση μου έκανε ο χώρος. Τα διάφορα αρχαία αντικείμενα που βλέπαμε, όταν περνούσαμε για να πάμε στην κεντρική αίθουσα όπου θα κάναμε το πρόγραμμα.

Γνωριστήκαμε με την κ. Εύα, την ξεναγό μας, και αρχίσαμε να μιλάμε για τα νομίσματα. Μετά μας χώρισε σε δυο ομάδες, τους κόκκινους και τους μπλε, και παίξαμε διάφορα εντυπωσιακά παιχνίδια εξερεύνησης. Εντύπωση, επίσης, μου έκανε όταν πήγαμε στον πρώτο όροφο για να δούμε τα διάφορα είδη νομισμάτων, από τα κλασικά χρόνια έως σήμερα. Τα πιο πολλά ήταν χάλκινα, αλλά υπήρχαν και χρυσά. Όμως, δεν ξέρουμε αν είναι αυθεντικά ή αν τα αντέγραψαν στο Ιστορικό Μουσείο. Εντύπωση μου έκαναν και τα διάφορα όπλα (μαχαίρια, πιστόλια, κανόνια) που υπήρχαν από την εποχή της επανάστασης. ... Ήταν πολύ ωραία, γι' αυτό προτείνω να πάτε και σεις. Είναι ανοιχτό καθημερινά και το Σάββατο μέχρι τις 14.30.

Νίκος Γεωργετρίδης

Όταν πήγαμε στο Μουσείο, ένιωσα μεγάλη αγωνία, γιατί μας είχαν πει από το σχολείο ότι θα δούμε όλα τα αρχαία νομίσματα και μπορεί να φτιάξουμε και δικά μας. Μεγάλη εντύπωση μου έκανε, όταν ανεβήκαμε στους πάνω ορόφους και είδαμε όλα τα νομίσματα κατά χρονολογίες και εποχές. Μετά, σ' ένα παιχνίδι που κάναμε, μας είπε να τα πιάσουμε, και όταν τα ακούμπησα, ένιωσα μεγάλη συγκίνηση και ένιωσα πως κρατούσα μια ανεκτίμητη περιουσία στα χέρια μου 1500 χρόνων. Άλλη μια εντύπωσή μου ήταν ότι οι άνθρωποι έβαζαν στα κοσμήματά τους νομίσματα και έτσι τα έφτιαχναν. Αργότερα παρουσιάστηκαν και τα χαρτονομίσματα με τις δραχμές. Τη μεγαλύτερη εντύπωση, όμως, μου έκανε και το πώς τα έφτιαχναν οι πρόγονοί μας, αλλά και το τι μπορείς να ανακαλύψεις από ένα νόμισμα, όπως το μέγεθος, το υλικό που είναι φτιαγμένο, τη χρονολογία, την εθνικότητα (το μέρος που φτιάχτηκε) και άλλα πολλά. Αυτές ήταν οι εντυπώσεις που είχα.

Στρατής Κασσαβέτης

Η τάξη μας χωρίστηκε σε δύο ομάδες. Μόλις γύρισε η πρώτη από το Μουσείο, ξεκίνησε η δεύτερη. Εκεί υπήρχαν πολλά δωμάτια που είχαν διάφορα ιστορικά νομίσματα. Η ξεναγός, που λεγόταν κυρία Εύα, μας έβαλε και καθίσαμε σε μερικά χαλάκια και μας δίδαξε κάποια πράγματα με το παιχνίδι. Μας χώρισε σε δύο ομάδες. Την κόκκινη και την μπλε. Έπειτα μας έδωσε μερικά χαρτίνα βέλη και χαρτιά που έλεγαν πάνω χρονολογίες και νομίσματα (της κάθε εποχής διαφορετικά), ενώ τα βέλη έγραφαν κάποια άλλα παρόμοια. Έτσι, έπρεπε να τα ταριάζουμε. Ύστερα, για τη δεύτερη δοκιμασία, άφησε στο πάτωμα δύο φυλλάδια, ένα για την κάθε ομάδα. Το φυλλάδιο έγραφε επάνω: «Περίοδος της κρητικής νομισματικής ιστορίας». Μας έδωσε πάλι κάποια χαρτιά και έπρεπε να τα ταριάζουμε. Αυτές οι δύο δοκιμασίες πιστεύω ότι ήταν λίγο βαρετές. Περισσότερο ενδιαφέρον είχε η τρίτη. Μας έδωσε στην κάθε ομάδα ένα σακουλάκι που είχε μέσα τριάντα διαφορετικά νομίσματα. Άλλα ήταν μισοφαγωμένα στις άκρες, σε άλλα, από τον καιρό δεν φαινότουσαν καλά οι ζωγραφίες που είχαν πάνω τους. Έπρεπε, λοιπόν, να τα βάλουμε στη σωστή χρονολογία και περίοδο. Αυτό μου έκανε μεγάλη εντύπωση, βλέποντας τα διαφορετικά νομίσματα, όπως και το πώς φτιάχνονταν. Έβαλε και κάποια παιδιά και έφτιαξαν νομίσματα από σιλικόνη. Ήταν μια σπουδαία επίσκεψη και πιστεύω πως μας δίδαξε πολλά πράγματα όπως το τι μπορούμε να βρούμε σε ένα νόμισμα. Τη χρονολογία, το βάρος, από τι είναι φτιαγμένο κλπ.

Ελίνα Χουστουλάκη

Μόλις μπήκαμε στο Μουσείο, νομίζαμε ότι θα ήταν κάτι βαρετό, αλλά μόλις κατεβήκαμε στο χώρο που γινόταν το πρόγραμμα καταλάβαμε ότι ήταν εντελώς αντίθετα από ό,τι νομίζαμε. Οι εντυπώσεις μου από το Μουσείο περισσότερο είναι τα παιχνίδια που κάναμε και γελάσαμε και, επίσης, νιώσαμε το συναίσθημα της δημιουργίας. Επίσης, μου έκαναν εντύπωση ορισμένα νομίσματα που τα θυμάμαι ακόμη, όπως είναι το «ασσάριο», που έχει την προσωπογραφία του Δία. Τέλος, μου άρεσε ένα άλλο νόμισμα που είχε πάνω τα αρχικά του Χριστού. Είδαμε και κάποιους πίνακες του Θεοτοκόπουλου που ήταν πολύ καλοί, αλλά αυτό που μου έκανε εντύπωση ήταν ο πίνακας για τον

οποίο έδωσε τόσα λεφτά ο δήμος για να τον πάρει και, περιέγραφε τη βύφτιση του Χριστού και ήταν πιο μικρός από μια κόλλα Α4.

... Εκεί μιλήσαμε για νομίσματα από την κλασική εποχή μέχρι σήμερα. Πριν την κλασική εποχή δεν υπήρχαν νομίσματα και οι άνθρωποι έκαναν ανταλλαγές προϊόντων. Στην αρχή, όταν πήγαμε, σκεφτήκαμε πως δεν θα μας κινούσε το ενδιαφέρον, όμως στη συνέχεια εντυπωσιαστήκαμε. Παίξαμε και πολλά παιχνίδια, αλλά και πιάσαμε νομίσματα που δεν είχα ξαναδεί. Μιλήσαμε αναλυτικά για την κάθε περίοδο. Μου άρεσε πολύ αυτή η επίσκεψη, όσο και το πρόγραμμα.

Νικόλαος Κουδουμάς

Όταν εισήλαμε στο χώρο του Μουσείου, μας καλημέρισαν και εμείς ανταποδώσαμε. Μετά πήγαμε στις επάνω αίθουσες, στις οποίες θα βλέπαμε τις εκθέσεις νομισμάτων. Παίξαμε κάποια παιχνίδια και μετά προχωρήσαμε σε αίθουσες με προθήκες, που ήταν σχεδόν όλες γεμάτες με νομίσματα. Ήταν εντυπωσιακά. Άλλα ήταν φτιαγμένα από χρυσό, άλλα από ασημί, άλλα από άργυρο, άλλα από χαλκό και κάποια από ορείχαλκο. Αυτό που μου άρεσε πιο πολύ είναι που φτιάξαμε νομίσματα από σιλικόνη. Ευχαριστήσαμε για την ξενάγηση και με ένα πλατύ χαμόγελο φύγαμε από το Μουσείο.

Σταύρος Αεράκης

Είδαμε πολλά παλιά νομίσματα της Κρήτης. Άλλα ήταν μεγάλα και άλλα μικρά, τόσο μικρά έτσι ώστε να μην καταλαβαίνει κανείς με γυμνό μάτι τι απεικονίζει ή τι γράφει επάνω. Υπήρχαν νομίσματα από το 510 π.Χ. μέχρι και τα ευρώ του 2002. Το ότι είχαμε χωριστεί σε δυο ομάδες ήταν που έκανε την επίσκεψη και πιο ενδιαφέρουσα και έτσι δεν χρειάστηκε και οι καθηγητές να φωνάζουν και να τους φέρουμε σε δύσκολη θέση.

Εμμανουέλα Πεδιαδίτση

Ήταν η πρώτη μας επίσκεψη και σε αρκετά παιδιά προξένησε εντύπωση. Η γνώμη μου είναι ότι είχε αρκετό ενδιαφέρον, αλλά νομίζω ότι ο τρόπος που μας φερόταν η ξενάγηση ήταν λίγο παιδικός, αλλά μπορεί να φταίει και το ότι μπορεί να ήταν κουρασμένη από το προηγούμενο γκρουπ. Όμως, σε γενικές γραμμές ήταν καλά, αλλά όχι καταπληκτικά.

Κατερίνα Μπαλακή

Μάθαμε για τη νομισματική ιστορία της Κρήτης από το 510 π.Χ. μέχρι και το ευρώ. Ασχοληθήκαμε και συλλέξαμε πληροφορίες για τις όψεις των νομισμάτων που είχαν είτε θεούς, ήρωες, δαίμονες, είτε βασιλιάδες, πρίγκιπες, αλλά είδαμε και αραβικά νομίσματα που είχαν γράμματα. Εντύπωση μου προξένησε το ότι, επειδή τα νομίσματα ήταν χειροποίητα, δεν είχαν ποτέ το ίδιο σχήμα ή η όψη τους ήταν περισσότερο αλλοιωμένη κ.ά. Παράξενο μου φάνηκε το ότι το 1898 η Κρήτη έγινε αυτόνομη, κόβοντας νομίσματα ειδικά γι' αυτήν, άσχετα με το ότι και εδώ υπήρχαν οι δραχμές. Πολύ θα μου άρεσε να παρακολουθούσαμε το πρόγραμμα με τους χάρτες που μας είπαν οι υπεύθυνοι ότι ετοιμάζεται. Γενικά ήταν ωραία και πιστεύω ότι σ' αυτό βοήθησε και η συμπεριφορά μας.

Αλέξανδρος Πασιπάτης

Από την επίσκεψη που κάναμε, εντύπωση μου έκανε το σχήμα των νομισμάτων, το μέγεθος των παλιών νομισμάτων και τα ονόματά τους. Μέχρι χθες, ήξερα μόνο τη δραχμή και το ευρώ.

Σήμερα, όμως, έμαθα την ιστορία τους και άγγιξα με τα χέρια μου αληθινά παλιά νομίσματα. Τα νομίσματα ήταν τακτοποιημένα σε προθήκες και η ξενάγηση μας, μάς τα έδειξε όλα. Κατά τη γνώμη μου, ήταν μια πολύ ωραία επίσκεψη.

Χριστίνα Θητοπούλου

Ιδιαιτέρως εντύπωση μου έκανε η διατήρηση νομισμάτων που πρωτοεμφανίστηκαν το 475-450 π.Χ. Επίσης, το πρόγραμμά μας περιελάμβανε μια πολύ ωραία και εντυπωσιακή διαδικασία κατασκευής νομισμάτων. Πιστεύω πως αυτή η εκπαιδευτική εκδρομή ήταν πολύ χρήσιμη για μας και μας έδωσε πολλές και ωραίες εμπειρίες.

Γιάννης Λεμπιδάκης

Μου άρεσε η ώρα που αρχίσαμε να φτιάχνουμε

δικά μας νομίσματα. Δεν μου άρεσε το ότι δεν πήγαμε σε πολλές αίθουσες, όπως στην αίθουσα με την αναπαράσταση της πόλης του Ηρακλείου, παρ' όλο που μας το υποσχέθηκαν κατά την είσοδό μας στο Μουσείο.

Κυριάκος Τσαβάνης

Η επίσκεψη μου άρεσε πάρα πολύ, γιατί πρώτη φορά είδα τόσα ιστορικά νομίσματα. Ήταν μια αληθινή εμπειρία και τα μεγάλα και τα μικρά νομίσματα. Μου άρεσε η ξενάγηση, αλλά και η συλλογή του Μουσείου με τα αρχαία νομίσματα. Μου άρεσαν, επίσης, τα παιχνίδια που κάναμε. Δεν μου άρεσε το ότι ήταν λίγη ώρα ενώ όλα τα παιδιά θέλαμε να χάσουμε και άλλο μάθημα. Σε μια αίθουσα είδαμε και το πώς ήταν το Ηράκλειο τα παλιά χρόνια και μας άρεσε πάρα πολύ. Μετά έφυγαν τα παιδιά από την πρώτη ομάδα και αρχίσαμε το πρόγραμμα. Κάναμε λίγα αλλά δημιουργικά πράγματα. Στο τέλος, φτιάξαμε νομίσματα, και το υλικό με το οποίο τα φτιάχναμε είχε μια παράξενη και απείσιμα υψηλή. Πριν απ' αυτό, είχαμε δει και είχαμε πιάσει αληθινά νομίσματα που είχαν οι αρχαίοι. Εμένα προσωπικά μου άρεσε πολύ το πρόγραμμα αυτό και θέλω με το σχολείο να ξαναπάμε κάπου, γιατί αποκτούμε γνώσεις μ' αυτά που βλέπουμε.

Σταμάτης Ξανουργιάκης

Η έκθεση ήταν πολύ ωραία και είχε ενδιαφέρον. Μου έκανε μεγάλη εντύπωση η μεγάλη ποικιλία των νομισμάτων και τα εικονίδια που είχαν επάνω, και που μέσω αυτών τα κατατάξαμε στις εποχές (χρονικές περιόδους) στις οποίες είχαν αξία.

Εκτορας Καλλιόρης

Ξέραμε ότι θα πηγαίναμε επίσκεψη στο Ιστορικό Μουσείο και ήμασταν καλοί στη συμπεριφορά μας. Το πρωί που ήρθαμε σχολείο, κάναμε προσευχή στην τάξη, γιατί έξω έβρεχε, και όταν χτύπησε το κουδούνι για διάλειμμα, έφυγε η πρώτη ομάδα. Αργότερα έφυγαν και τα άλλα 14 παιδιά. Εκεί, περιμέναμε λίγα λεπτά, μέχρι να τελειώσουν τα παιδιά της άλλης ομάδας και, επιτέλους, αρχίσαμε. Μας μίλησε μια κυρία για τα νομίσματα και μετά μας έδωσε μια αφίσα με όλα τα νομίσματα από το 510 π.Χ. μέχρι το ευρώ. Κάτω-κάτω είχε ένα ερωτηματολόγιο για το τι ήταν τα νομίσματα. Λοιπόν, όπως έλεγα, μάς έδωσε την αφίσα και κάτι καρτελάκια και βελάκια και έπρεπε να τα βάλουμε στη σειρά. Όταν τελειώσαμε, πήγαμε να δούμε τα νομίσματα, και εκεί μάς έδωσε ένα φυλλάδιο, για να σημειώνουμε τα νομίσματα που βλέπουμε. Λίγο πριν φύγουμε, κάναμε ένα νόμισμα. Μου άρεσε το Μουσείο, και ας μας τα έλεγε κάπως περίεργα η κοπέλα.

Αλίν Μπαντουβιά

Μου έκαναν εντύπωση τα κέρματά τους και τα ονόματά τους (φόλλις, σόλιδος, σιμισσιο, νούμιο, μιλιάρησιο, ισάμενο, άσπρο, τραχύ, υπέρπυρο κλπ.). Επίσης, μου έκανε εντύπωση ο τρόπος που ήταν φτιαγμένα, δηλαδή δεν ήταν στρογγυλά εντελώς. Επίσης, τα σχήματα που ήταν φτιαγμένα, δηλαδή άλλα είχαν τους θεούς του Ολύμπου πάνω, άλλα διάφορους σταυρούς και άλλα διάφορους ανθρώπους. Μου άρεσε ο τρόπος που φτιάχναμε εμείς νομίσματα από σιλικόνη. Υπήρχαν τέσσερα στάδια. Το πρώτο ήταν να βάλουμε μια κρέμα στη σιλικόνη. Το δεύτερο ήταν να το ανακατέψουμε. Το τρίτο ήταν να τυπωθούν και το τέταρτο να κόψουμε αυτό που π ε ρ ί σ σ ε υ ε γ ύ ρ ω - γ ύ ρ ω .

Βλάσης Αναστασάκης

Μου άρεσαν τα νομίσματα όλων των περιόδων. Τα κέρματα στην ελληνική περίοδο, επειδή ήταν από χρυσό, όσο έκανε να φτιαχτούν, τόσο άξιζαν, όμως, τα χαρτονομίσματα άξιζαν πιο πολύ από το να φτιαχτούν. Μάθαμε, επίσης, να φτιάχνουμε κέρματα, όχι από μέταλλα αλλά από σιλικόνη. Τέλος, εγώ περίμενα το έργο «*Η βάπτιση του Χριστού*» του Δομήνικου Θεοτοκόπουλου να είναι πιο μεγάλο.

Νικόλαος Αρχοντάκης

Η τάξη μας χωρίστηκε σε δυο ομάδες, 13 παιδιά η μία, 14 η άλλη, και πήγαμε στο Μουσείο. Εγώ ανήκα στην πρώτη ομάδα. Μας υποδέχθηκαν εγκάρδια, και η κ. Εύα μάς οδήγησε σε μια αίθουσα, όπου θα περνούσαμε την περισσότερη ώρα της επίσκεψης. Εκεί χωριστήκαμε σε δύο υπο-ομάδες, τους κόκκινους και τους μπλε. Οι κόκκινοι είχαν ένα παιδί λιγότερο. Ήμασταν ο Έκτορας, ο Σταύρος, η Ανδριάνα, η Ειρήνη, ο Νικόλαος κι εγώ. Το θέμα ήταν τα νομίσματα, το οποίο ήταν μια πρωτόγνωρη εμπειρία για μένα. Κάναμε τρία παιχνίδια-έρευνες, στα οποία οι ομάδες βρέθηκαν ισόπαλες. Τα τελευταία λεπτά κάναμε κάτι που θα μου μείνει αξέχαστο. Φτιάξαμε νομίσματα μόνοι μας. Είμαι σίγουρος ότι αυτή την επίσκεψη θα τη θυμάμαι για πολύ καιρό.

Στέλιος Βαγιός

Η μηχανή του χρόνου άρχισε να γυρνά από τη στιγμή που μπήκαμε μέσα στο Μουσείο. Η ξεναγός μάς καλωσόρισε με ένα γλυκό χαμόγελο και μας οδήγησε μέσα στην αίθουσα όπου θα κάναμε τις δραστηριότητές μας. Καθίσαμε πάνω σε κάτι πολύ ωραία τετράγωνα, πολύχρωμα μαξιλαράκια. Αρχίσαμε, σαν μικροί εξερευνητές, να μελετάμε τα νομίσματα και στο τέλος της έρευνας φτιάξαμε και δικά μας νομίσματα. Το ταξίδι

μας στο χρόνο τελείωσε. Οι δικές μου εντυπώσεις ήταν πάρα πολύ καλές. Η ξεναγός δεν πολυλογούσε, αλλά έλεγε αυτά που έπρεπε να θυμόμαστε. Επίσης, ένιωσα μεγάλη συγκίνηση, όταν έπιασα στα χέρια μου τα νομίσματα όλης της ιστορίας μας.

* * *

Όταν φτάσαμε, αρχίσαμε να χαζεύουμε εικόνες, όπλα και μια μακέτα που βρισκόταν σε μια μεγάλη αίθουσα. Εντύπωση μου έκανε μια μικρή οθόνη απ' όπου προβαλλόταν ένα βιντεάκι. Αργότερα ήρθε μια κοπέλα και μας οδήγησε σε μια μικρή αίθουσα, όπου μας χώρισε σε δυο ομάδες και κάναμε τρεις «έρευνες». Τέλος, φτιάξαμε δυο νομίσματα τέσσερα παιδιά το καθένα. Το πρώτο παιδί μάλωσε τον πηλό, το δεύτερο τον έωννε με ένα υγρό, το τρίτο έβαζε τη σφραγίδα και το τέταρτο έκοβε με ένα ψαλίδι ό,τι περίσσευε. Εγώ, που έλαβα μέρος, έκανα τη δουλειά του τέταρτου. Ήταν φοβερή επίσκεψη.

Παναγιώτης Ανάδοξος

Μας υποδέχθηκε μια κοπέλα, που μας κατέβασε σε μια όμορφη και ζεστή αίθουσα, που ήταν ολόκληρη καλυμμένη με ξύλο. Μιλήσαμε, για να γνωριστούμε, και είπαμε στην αρχή διάφορα πράγματα για τα νομίσματα (πώς χρησιμοποιούνταν, από πότε κλπ.). Αμέσως μετά, η ίδια κοπέλα μάς εξήγησε και μας μοίρασε κάποιες καρτέλες, για να παίζουμε ένα παιχνίδι με θέμα: «Περίοδοι της κρητικής νομισματικής ιστορίας». Το παιχνίδι τελείωσε γρήγορα, επειδή ήταν εύκολο και κατά κάποιο τρόπο για πιο μικρά παιδιά, και όχι για παιδιά της δικής μας ηλικίας. Μιλήσαμε για το τι απεικονίζει ένα νόμισμα και συζητήσαμε γι' αυτό. Μετά πήγαμε στις επάνω αίθουσες του Μουσείου και κάναμε κάποιες «έρευνες» για τα νομίσματα και μετά επιστρέψαμε και παίξαμε άλλο ένα παιχνίδι. Νομίζω ότι το πρόγραμμα δεν ήταν για παιδιά της ηλικίας μας. Φάνηκε πολύ παιδικό, και δεν μου τράβηξε την προσοχή. Δεν μου άρεσε. Πιστεύω πως μπορούσαν να έχουν ένα πρόγραμμα που να απευθύνεται σε παιδιά γυμνασίου. Περισσότερο ενδιαφέρον είχε η μικρή «βόλτα» στο Μουσείο, που μας δυσκόλεψε λίγο και μας τράβηξε την προσοχή περισσότερο από άλλα παιχνίδια. Ελπίζω σε μια καλύτερη επίσκεψη στο Μουσείο.

Έλλη Χρονιάρη

Μας ξενάγησε σήμερα στο Μουσείο μια γλυκιάτατη κυρία, που μας συμπεριφερόταν σαν πρώτη τάξη, όχι όμως του γυμνασίου, αλλά του δημοτικού. Μας μιλούσε αργά, καθαρά, και ήταν ωραία όλα αυτά, αλλά ... μιλούσε σε μωρά. Μάθαμε, όμως, μέσα σε λίγη ώρα, πολλά πράγματα για τα νομίσματα των πρώιμων εποχών της Κρήτης. Ακουπήσαμε νομίσματα από την περίοδο της κρητικής νομισματικής ιστορίας.

Εορτασμός των Τριών Ιεραρχών

Τη **Δευτέρα 30 Ιανουαρίου**, έγινε η καθιερωμένη λειτουργία για την εορτή των Τριών Ιεραρχών στο *Ναυκαστήριο της Αγίας Φωτεινής* στα Λινοπεράματα. Στους μαθητές μοιράστηκαν τα

Manga - Τα ιαπωνικά κόμικς

Η λέξη manga προέρχεται από την ένωση δύο ιδεογραμμάτων, «ma» και «ga», που σημαίνουν αυθόρμητες, καπριτσιόζικες εικόνες. Η λέξη αυτή χρησιμοποιήθηκε στα τέλη του 19ου αιώνα από τον καλλιτέχνη Katsuhika Hokusai, ο οποίος ονόμασε manga τις κωμικές εικόνες που ζωγράφιζε: manga με τη σημερινή μορφή, όμως, δημιουργήθηκαν μετά το τέλος του Β' Παγκόσμιου Πολέμου από τον Osoumu

Tezuka, ο οποίος υιοθέτησε ένα κινηματογραφικό στυλ στα έργα του. Οι χαρακτήρες των manga έχουν μεγάλα μάτια, μικρά πηγούνια και απλοποιημένα πρόσωπα. Τα

manga, όμως, διαφέρουν πολύ από τα δυτικά κόμικς. Διαβάζονται ανάποδα, δηλαδή αρχίζουν από αυτό που εμείς λέμε οπισθόφυλλο και οι σελίδες τους διαβάζονται από τα δεξιά προς τα αριστερά. Επίσης, μία πετυχημένη σειρά manga μπορεί να συνεχιστεί για πολλά χρόνια.

Συνήθως, τα manga μπερδεύονται με τα anime, που είναι τα ιαπωνικά κινούμενα σχέδια. Τα anime είναι δημοφιλέστερα από τα manga στις δυτικές χώρες, γι' αυτό συχνά λέγονται manga, αλλά και japanimation. Η εξάπλωσή τους έγινε στις δεκαετίες του '70 και του '80. Οι γνωστότερες ταινίες anime είναι ο «Akira», το «Ghost in the shell» και το «Spirited away», που έχουν τιμηθεί με πολλά βραβεία σε φεστιβάλ κινηματογράφου.

Τα manga και τα anime διαβάζονται παντού και από όλους. Καλύπτουν όλα τα γούστα: υπάρχουν παιδικά (kodomo), νεανικά για αγόρια (shonen) και κορίτσια (shojo), αντρικά (seinen) και γυναικεία (josei).

Τα δημοφιλέστερα είναι τα shonen, που διαβάζονται από αναγνώστες ανεξαρτήτως φύλου και ηλικίας. Τα πιο γνωστά shonen είναι το «Dragonball», το «Naruto», το «Love Hina» και άλλα. Τα manga και τα anime έχουν κατακτήσει και πολλές χώρες εκτός Ιαπωνίας στην Ασία, Αμερική και στην Ευρώπη, ενώ έχουν αρχίσει ήδη να εξαπλώνονται και στην Ελλάδα.

Αννα Γκυκιανόη, β2

Αγαπητοί μας μαθητές και μαθήτριες του Παγκρήτιου Εκπαιδευτηρίου Ηρακλείου: «Χαίρετε εν Κυρίω».

Ευχαριστίες από την **Ι. Μ. Καλυβιανής**

Σας ευχόμαστε χρόνια πολλά, καλή χρονιά με πολλή ευλογία, χαρά, υγεία, αγάπη, Ειρήνη, πρόοδο στην ζωή σας.

Σας ευχαριστούμε θερμά για την προσφορά του ιματισμού δια χειρός του κ. καθηγητή σας.

Η αγάπη, παιδιά, ξέρει να προσφέρει, να ζεσταίνει και να παρηγορεί.

Αγαπητά παιδιά, κρατήστε τις αξίες στη ζωή σας.

Η Ευαισθησία της ζωής για τον συνάνθρωπο, παρηγορεί, ζεσταίνει, δίνει χαρά και αδελφώνει τους ανθρώπους.

Σας ευχαριστούμε και πάλι. Ευχόμαστε ο Κύριος να πλημμυρίζει της ψυχές σας με αληθινές και ουράνιες ευλογίες.

«Μια περιήγηση στη γιορτή των Χριστουγέννων μέσα από κείμενα και εικόνες, ύμνους, τραγούδια και παραδοσιακά κάλαντα».

Το διαβάσατε; Το είδατε; Ποιο; Μα το φυλλάδιο που αποτυπώνει τη χριστουγεννιάτικη εκδήλωση του Λυκείου! Καλαίσθητο, κομψό, σοβαρό και - το σπουδαιότερο - γεμάτο από τη δροσιά, την ειλικρίνεια, την ευαισθησία και την καθάρτητα των σκέψεων που έκαναν γι' αυτές τις γιορτινές μέρες οι μαθητές της Β' Λυκείου. Όποιος δεν παρακολούθησε την εκδήλωσή τους μπορεί να διαβάσει σ' αυτό το φυλλάδιο τα κείμενα που εμπνεύστηκαν τα παιδιά, αλλά και άλλα σχετικά με το περιεχόμενο της γιορτής, που επέλεξαν να παρουσιάσουν. Μπορεί, ακόμα, να αντιληφθεί το πνεύμα της εκδήλωσης και να φανταστεί την ατμόσφαιρα συγκίνησης που δημιούργησαν οι μαθητές και οι καθηγητές τους π. Εμμανουήλ Αντωνιάκης, Θεολόγος, και Φωτεινή Κοζύρη, φιλόλογος, οι οποίοι συνεργάστηκαν μαζί τους. Συγχαρητήρια, λοιπόν, σε όλους που κοπίσαν με αίσθημα ευθύνης και συνέπεια και ... καλή χρονιά να έχουν!

Αποσπάσματα από το φυλλάδιο

«... Τι είναι τα Χριστούγεννα; Είναι μήπως τα δώρα που φέρνει ο Άγιος Βασίλης; Είναι μήπως τα στολίδια που κοσμούν το έλατο; Είναι μήπως τα φωτάκια που λαμπυρίζουν κάθε βράδυ στα παράθυρα; Ή μήπως είναι τα ρεβεγιόν, οι λαμπρές εμφανίσεις, τα άδεια χαμόγελα; ...

... Τα Χριστούγεννα είναι το γεγονός το οποίο άλλαξε ολόκληρο τον κόσμο, που έκοψε την ιστορία στα δυο, που έχει νόημα οικουμενικό. Τίποτα δεν θα ήταν το ίδιο χωρίς τους ποιμένες και τα ζώα στη φάτνη, χωρίς τους αγγέλους και τους ύμνους τους, χωρίς τον ταπεινό, γεμάτο αγάπη βρχομό του Θεού στη γη!».

Διακρίσεις για 44 μαθητές στο διαγωνισμό Μαθηματικών

Σφράντα τέσσερις μαθητές από Γυμνάσια και Λύκεια του νομού Ηρακλείου διακρίθηκαν στον **66ο Πανελλήνιο Μαθητικό Διαγωνισμό Μαθηματικών "Ο Θαλής"**, που διοργάνωσε η **Ελληνική Μαθηματική Εταιρεία**. Οι μαθητές αυτοί καλούνται από το παράρτημα Ηρακλείου της ΕΜΕ να συμμετάσχουν στο διαγωνισμό "Ευκλείδης", που θα διεξαχθεί το προσεχές **Σάββατο 21 Ιανουαρίου**, στο Καπετανάκειο από τις 9 το πρωί μέχρι και τις 12 το μεσημέρι. Όσοι διακριθούν στο δεύτερο διαγωνισμό θα πάρουν μέρος στον "Αρχιμήδη", στις 25 Φεβρουαρίου, για να επισκεψί η Εθνική ομάδα που θα λάβει μέρος στην 23η Βαλκανική Μαθηματική Ολυμπιάδα (Κύπρος), στη 10η Βαλκανική Μαθηματική Ολυμπιάδα Νέων (Μολδαβία) και στην 47η Διεθνή Μαθηματική Ολυμπιάδα (Σλοβενία). Οι μαθητές που διακρίθηκαν στο διαγωνισμό "Ο Θαλής" από το ΠΑΓΚΡΗΤΙΟ είναι:

Β' Γυμνασίου: ... Μαραγκάκη Ευαγγελία

... Ροδιτάκης Μύρων.

Γ' Γυμνασίου: ... Βακουφτού Ντάσκα.

... Μαραγκάκης Γιώργος-Μιλτ.

Α' Λυκείου: ... Ξενάκης Γιώργος.

Στα παραπάνω παιδιά από το σχολείο μας, που πέτυχαν, αξίζουν θερμά συγχαρητήρια και τους ευχόμαστε καλή επιτυχία στον επόμενο διαγωνισμό του **ΕΥΚΛΕΙΔΗ**.

Με την ευκαιρία αυτή, αφιερώνουμε στους μαθητές μας τους παρακάτω γρίφους και περιμένουμε απ' όλους τις απαντήσεις. Οι σωστές λύσεις και τα ονόματα αυτών που θα τις βρουν θα δημοσιευτούν στο επόμενο φυλλάδιο.

Επρ. Παπαθανασίου - Γ. Φτεργιάκης

A. Μετρήστε τους ψεύτες

Ένα νησί έχει πληθυσμό 100 ατόμων. Μερικοί από τους κατοίκους του λένε πάντα ψέματα, ενώ οι υπόλοιποι λένε πάντα την αλήθεια. Κάθε νησιώτης λατρεύει μία από τις εξής τρεις θεότητες: του Ήλιου, της Σελήνης ή της Γης. Μία μέρα ένας ανθρωπολόγος, που είχε επισκεφτεί το νησί, έκανε σε όλους τους κατοίκους τις επόμενες ερωτήσεις:

1. Λατρεύετε την θεότητα του Ήλιου;
2. Λατρεύετε την θεότητα της Σελήνης;
3. Λατρεύετε την θεότητα της Γης;

Δόθηκαν 60 καταφατικές απαντήσεις στην πρώτη ερώτηση, 40 στην δεύτερη και 30 στην τρίτη. Πόσοι ψεύτες ζουν στο νησί;

B. Οικογενειακός σχεδιασμός

Μια τετραμελής οικογένεια (πατέρας, μητέρα, γιος και κόρη) ξεκίνησαν για πεζοπορία στην εξοχή. Περπάτησαν όλη την ημέρα και, όταν πια άρχισε να νυχτώνει, έφτασαν σε μια παλιά γέφυρα πάνω από ένα βαθύ φαράγγι. Ήταν πολύ σκοτεινά και είχαν μόνο ένα φακό μαζί τους. Η γέφυρα ήταν τόσο στενή και ετοιμόρροπη, ώστε μπορούσε να αντέξει μόνο 2 άτομα ταυτόχρονα. Ας υποθέσουμε, ότι ο γιος μπορεί να διασχίσει την γέφυρα σε 1 λεπτό, η κόρη σε 3 λεπτά, ο πατέρας σε 8 λεπτά και η μητέρα σε 10.

Είναι δυνατόν να διασχίσει όλη η οικογένεια τη γέφυρα σε 20 λεπτά;

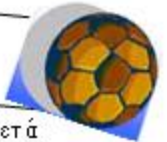
Αν ναι, πώς μπορεί να το πετύχει;

(Όταν περνούν τη γέφυρα 2 άτομα, η ταχύτητά τους είναι ίση με την ταχύτητα του βραδύτερου. Επίσης, όποιοι διασχίζουν τη γέφυρα πρέπει να χρησιμοποιούν το φακό).

Γ. Επίφοβη εξίσωση. Να λύσετε την επόμενη εξίσωση:

$$10 - 9 \left(9 - 8 \left(8 - 7 \left(7 - 6 \left(6 - 5 \left(5 - 4 \left(4 - 3 \left(3 - 2 \left(2 - x \right) \right) \right) \right) \right) \right) \right) \right) = x$$

**Η ιστορία του ποδοσφαίρου
1ο μέρος - Η διαχρονική πορεία**

Στους προϊστορικούς λαούς τα παιχνίδια με τη σφαίρα ήταν αρκετά συχνά, γεγονός που το βεβαίωσε η αρχαιολογική σκαπάνη για λαούς που έζησαν εδώ και έξι χιλιάδες χρόνια πριν. Από τους αρχαίους ανατολικούς λαούς, οι **Αιγύπτιοι** αγαπούσαν εξαιρετικά τα σφαιριστικά παιχνίδια. Το πιο αγαπητό στο λαό από τα σφαιριστικά παιχνίδια των Αιγυπτίων ήταν το ποδόσφαιρο.

Στην **Κίνα**, οργανωμένο ποδόσφαιρο βρίσκουμε από το 1000 π.Χ. Περισσότερο, βέβαια, ήταν άσκηση στρατιωτικής προπαίδευσης παρά καθαρό αθλητικό παιχνίδι. Στην **Ιαπωνία**, το ποδόσφαιρο παιζόταν με το όνομα *κεμαρί* και δεν είχε αξία η νίκη και το ρεκόρ. Για τους Ιάπωνες το *κεμαρί* είναι παιχνίδι διαμορφωτικό της συναδερφοσύνης, της ετοιμότητας και της ήρεμης παρατηρητικότητας. Στο τέλος του παιχνιδιού οι παίκτες υποκλίνονταν με σεβασμό μπροστά στη σφαίρα.

Στους **Έλληνες** τα σφαιριστικά παιχνίδια ήταν γνωστά από την Ομηρική εποχή. Το λατινικό όνομα της σφαίρας «*πίλα*», το αγγλικό «*ball*», είναι το αρχαίο ελληνικό «*πίλλα*», που παράγεται από το ρήμα «*πίλλω*». Οι Έλληνες είχαν σφαίρες διαφόρων ειδών. Στην αρχή τις κατασκεύαζαν από νήμα, ύστερα από δέρμα και σε διάφορα μεγέθη. Τέλος, χρησιμοποίησαν και σφαίρα φουσκωμένη με αέρα.

Οι **Ρωμαίοι** θεωρούσαν τα σφαιριστικά παιχνίδια ως μέσον υγείας και τα χρησιμοποιούσαν για υγιεινούς σκοπούς, όπως π.χ. για εφίδρωση. Στα ρωμαϊκά λουτρά είχαν ειδικά σφαιριστήρια για τα σφαιροπαιχνίδια. Το ρωμαϊκό ποδόσφαιρο δεν παιζόταν βέβαια όπως το σύγχρονο. Ονομαστός παίχτης σφαιριστικού παιχνιδιού ήταν ο Ιούλιος Καίσαρας. Από τον καιρό που ο Καίσαρας έκανε την απόβασή του στην Αγγλία, διάφοροι μελετητές του ποδοσφαίρου παραδέχονται ότι το αγγλικό ποδόσφαιρο είναι παιχνίδι ρωμαϊκής επινοήσεως. Επίσημα στοιχεία για το αγγλικό ποδόσφαιρο έχουμε από τον 9^ο μ.Χ. αιώνα, όταν γίνονταν επίσημοι αγώνες μεταξύ Αγγλίας και Σκωτίας.

Ο πρώτος διεθνής ποδοσφαιρικός αγώνας έγινε ανάμεσα στην **Αγγλία** και στη **Σκωτία** το **1872**. Το πρώτο ποδοσφαιρικό σωματείο στην Αγγλία ήταν το «*The Forest Club*», που ιδρύθηκε στο Λονδίνο. Οι πρώτοι κανονισμοί καθορίστηκαν το 1848, αλλά με τη σημερινή σημασία τους καθορίστηκαν το 1862.

Το 1880 καθιερώθηκε ο διαιτητής. Από τα τέλη του 19^{ου} αιώνα, άρχισε ο αγώνας μεταξύ επαγγελματικού και ερασιτεχνικού ποδοσφαίρου και έγινε αιτία να διαδοθεί το αγγλικό ποδόσφαιρο σε όλη την Ευρώπη και τέλος σε όλο τον κόσμο.

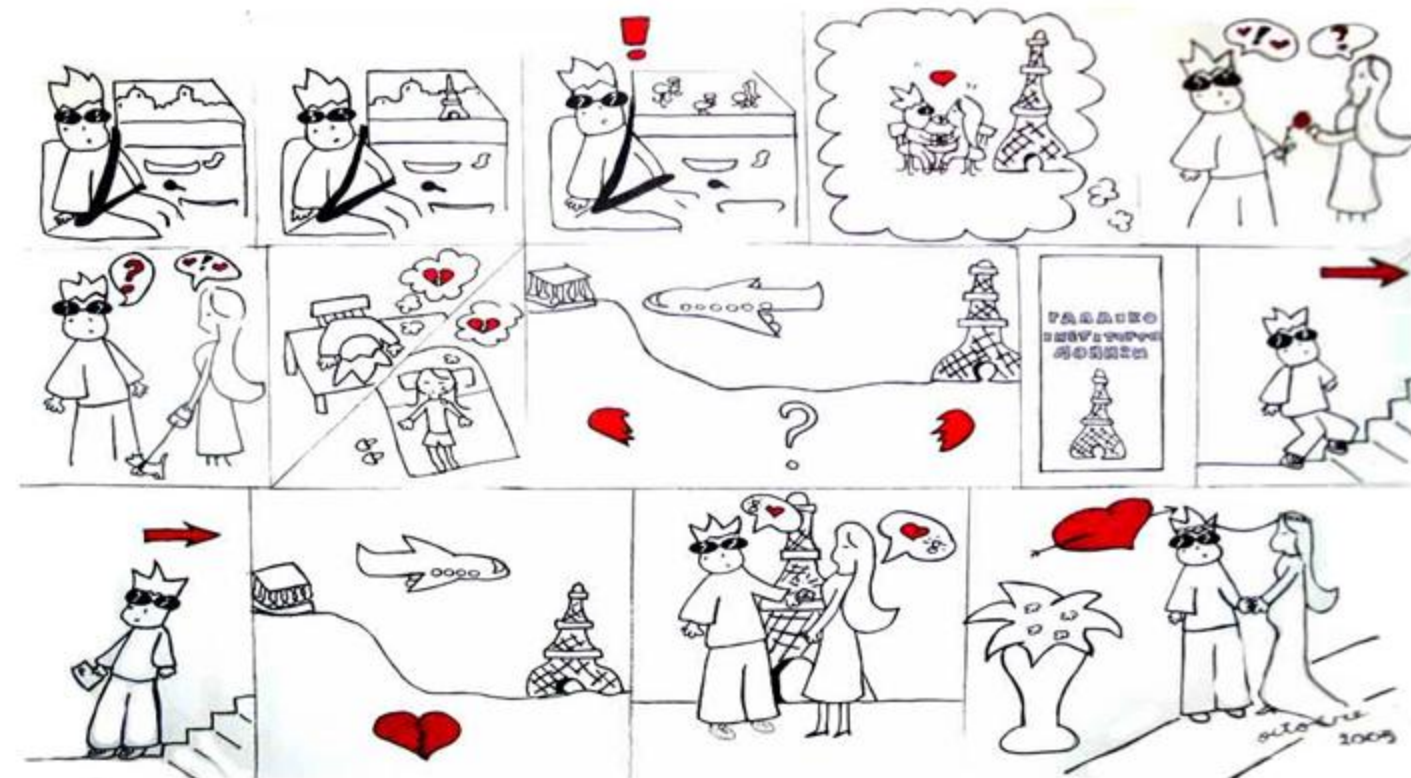
Η Γεωργιάννα Τσαϊνή, μαθήτρια του β1 γυμνασίου, συμμετείχε στο διαγωνισμό κόμικς που προκήρυξε το

Συμμετοχή σε πανελλήνιο διαγωνισμό

από τις παρακάτω προτάσεις:

- «Πρέπει να μάθεις γαλλικά γιατί ...
- ... όπου κι αν πας τα μιλάνε!
- ... τα προτιμάει η Ευρώπη!
- ... οι καλύτερες σπουδές είναι στη Γαλλία!
- ... Γαλλία και καριέρα πάνε μαζί!
- ... είναι η γλώσσα της κομψότητας!»

Η Γεωργιάννα βασίστηκε στην πρώτη πρόταση και εμπνεύστηκε μια δική της ιστορία.

Η μικρή ιστορία του μολυβιού

Το παιδί κοιτούσε τη γιαγιά του που έγραφε ένα γράμμα. Κάποια στιγμή τη ρώτησε:

—Γράφεις μια ιστορία που συνέβη σε εμάς; Και μήπως είναι μια ιστορία για μένα; Η γιαγιά σταμάτησε να γράφει, χαμογέλασε και είπε στον εγγονό της:

—Όντως γράφω για σένα. Ωστόσο, αυτό που είναι πιο σημαντικό κι από τις λέξεις είναι το μολύβι που χρησιμοποιώ. Θα ήθελα, όταν μεγαλώσεις, να γίνεις σαν κι αυτό.

Το παιδί, περίεργο, κοίταξε το μολύβι και δεν είδε τίποτα το ιδιαίτερο.

—Αφού είναι ίδιο με όλα τα μολύβια που έχω δει στη ζωή μου!

—Όλα εξαρτώνται από τον τρόπο με τον οποίο βλέπεις τα πράγματα. Το μολύβι έχει πέντε ιδιότητες, τις οποίες αν καταφέρεις να διατηρήσεις, θα είσαι πάντα ένας άνθρωπος που θα βρίσκεται σε αρμονία με τον κόσμο.

Πρώτη ιδιότητα: Μπορείς να κάνεις μεγάλα πράγματα, αλλά δεν πρέπει να ξεχνάς ποτέ ότι υπάρχει ένα Χέρι το οποίο καθοδηγεί τα βήματά σου. Αυτό το Χέρι το λέμε «Θεό» και Εκείνος πρέπει να σε καθοδηγεί πάντα σύμφωνα με το θέλημά Του.

Δεύτερη ιδιότητα: Πότε-πότε πρέπει να σταματάω να γράφω και να χρησιμοποιώ την ξύστρα. Αυτό κάνει το μολύβι να υποφέρει λίγο, αλλά στο τέλος είναι πιο μυτερό. Έτσι, μάθε να υπομένεις ορισμένες δοκιμασίες, γιατί θα σε κάνουν καλύτερο άνθρωπο.

Τρίτη ιδιότητα: Το μολύβι μάς επιτρέπει πάντα να χρησιμοποιούμε γόμα, για να σβήνουμε τα λάθη. Κατάλαβε ότι το να διορθώνουμε κάτι που κάναμε δεν είναι απαραίτητα κακό, αλλά σημαντικό, για να παραμείνουμε στο δρόμο του δικαίου.

Τέταρτη ιδιότητα: Αυτό που έχει στην ουσία σημασία στο μολύβι δεν είναι το ξύλο ή το εξωτερικό του σχήμα, αλλά ο γραφίτης που περιέχει. Έτσι, να φροντίζεις πάντα αυτό που συμβαίνει μέσα σου.

Τέλος, η **πέμπτη ιδιότητα** του μολυβιού: Αφήνει πάντα ένα σημάδι. Έτσι, λοιπόν, να ξέρεις ότι ό,τι κάνεις στη ζωή σου θα αφήσει ίχνη και να προσπαθείς να έχεις επίγνωση της κάθε σου πράξης.

ΠΑΟΥΛΟ ΚΟΕΛΙΟ